mei 1968

SADDHARMA

SADDHARMA

uitgave van de **STICHTING NEDERLANDS BUDDHISTISCH CENTRUM :**

een zakelijke en onafhankelijke organisatie,
die zich ten doel stelt „de studie van de beginselen
van het buddhisme in al zijn schakeringen te bevorderen
en de praktische toepassing van die beginselen
aan te moedigen''.

Donateurs van de Stichting ontvangen SADDHARMA gratis
(de donatie bedraagt minimaal *f* 15,— per jaar)

Losse nummers *f* 1,25

Secretariaat : Cornelis Jolstraat 111, Den Haag (Holland)

Nr. 2.
mei 1968

redaktie

Rev. P. van der Beek
Mr. L. Boer
E.K. Post

redactie-adres

Spirealaan 70
Groningen
Tel. 05900-21823

Tussen
de Nacht der Verlichting
en de Nacht van Nirvāṇa
heb ik niets,
niets uitgesproken.

Laṅkāvatāra Sūtra

STICHTING NEDERLANDS BUDDHISTISCH CENTRUM

Bij de officiele introductie van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum enkele maanden geleden hebben wij van verschillende zijden uit binnen- en buitenland vele positieve reacties ontvangen. Wij zijn dankbaar voor dit vertrouwen en hopen dan ook op de ingeslagen weg voorspoedig te kunnen doorgaan.

Wij zullen ons echter - vooral financieel - nog sterker gesteund moeten weten door allen die met de opzet en doelstellingen van de Stichting sympathiseren.

Het is wellicht niet overbodig in dit verband nogmaals uitdrukkelijk te zeggen, dat de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum beslist géén buddhistische vereniging is met eigen leden en een bepaald verenigingsprogramma, maar een centraal instituut, dat op zakelijk-objectieve wijze wil voorzien in de dringende behoefte aan een betere voorlichting, communicatie en representatie met betrekking tot het buddhisme, ongeacht welke school of richting, ten behoeve van juist de individuele buddhist en de buddhistische verenigingen in ons land.

Het zal u duidelijk zijn dat de stichting in de huidige omvang haar donateurs op korte termijn in concreto nog niet zo veel kan bieden. Als het de stichting echter financieel en materieel mogelijk gemaakt wordt haar voorgenomen projecten geleidelijk aan te realiseren, dan zal zulks ongetwijfeld ook van direct belang zijn voor een ieder die zich in meer of mindere mate betrokken voelt bij de zaak van het buddhisme in Nederland.

"De kost gaat voor de baat uit".

De intentie van dit goed nederlandse spreekwoord zouden wij onder de bijzondere aandacht van onze donateurs en potentiele donateurs willen brengen.

Wij kunnen namelijk als stichting slechts dat realiseren, wat u ons toestaat.

REDACTIONEEL

Het verheugt ons dat dit nummer van SADDHARMA (= de goede leer) beantwoordt aan het karakter van een tijdschrift, zoals ons dat als periodiek orgaan van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum voor de geest staat.

De hoogeerwaarde Lama Anagārika Govinda gaf zijn toestemming tot de vertaling en publicatie van zijn artikel "Waarom ik buddhist ben" dat eind vorig jaar verscheen in het mededelingenbulletin van het zwitserse informatiebureau voor buddhisme te Zürich.

Lama Anagārika Govinda zeggen wij gaarne ook op deze plaats onze hartelijke dank voor zijn zeer gewaardeerde toestemming, evenals mevrouw A.C.Th. Tammeling-Sikken voor haar vertaling in het nederlands.

Naast dit 'hoofdartikel' vindt u onder meer een kort tekstgedeelte uit de Pāli-canon: de bekende 'eerste leerrede te Sārnāth bij Benares'; verder nog een uitvoerige boekbespreking, een bericht van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum en enige mededelingen.

Wij hopen en vertrouwen dat u een en ander met belangstelling zult lezen.

Mocht u een of meer extra-nummers willen ontvangen, dan worden die u gaarne toegezonden na ontvangst van *f* 1.25 per nummer op postgironummer 1520022 t.n.v. de penningmeester van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum te Groningen.

De redactie van SADDHARMA

VAIŚĀKHA PŪRṆIMĀ 12 mei 1968

Wij wensen al onze lezers voor het nieuwe buddhistische jaar 2512 nog veel h e i l en z e g e n!

Sabbe sattā bhavantu sukkhitattā - Mogen alle wezens gelukkig zijn.

STICHTING NEDERLANDS BUDDHISTISCH CENTRUM

Bij de officiele introductie van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum enkele maanden geleden hebben wij van verschillende zijden uit binnen- en buitenland vele positieve reacties ontvangen. Wij zijn dankbaar voor dit vertrouwen en hopen dan ook op de ingeslagen weg voorspoedig te kunnen doorgaan.

Wij zullen ons echter - vooral financieel - nog sterker gesteund moeten weten door allen die met de opzet en doelstellingen van de Stichting sympathiseren.

Het is wellicht niet overbodig in dit verband nogmaals uitdrukkelijk te zeggen, dat de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum beslist géén buddhistische vereniging is met eigen leden en een bepaald verenigingsprogramma, maar een centraal instituut, dat op zakelijk-objectieve wijze wil voorzien in de dringende behoefte aan een betere voorlichting, communicatie en representatie met betrekking tot het buddhisme, ongeacht welke school of richting, ten behoeve van juist de individuele buddhist en de buddhistische verenigingen in ons land.

Het zal u duidelijk zijn dat de stichting in de huidige omvang haar donateurs op korte termijn in concreto nog niet zo veel kan bieden. Als het de stichting echter financieel en materieel mogelijk gemaakt wordt haar voorgenomen projecten geleidelijk aan te realiseren, dan zal zulks ongetwijfeld ook van direct belang zijn voor een ieder die zich in meer of mindere mate betrokken voelt bij de zaak van het buddhisme in Nederland.

"De kost gaat voor de baat uit".

De intentie van dit goed nederlandse spreekwoord zouden wij onder de bijzondere aandacht van onze donateurs en potentiele donateurs willen brengen.

Wij kunnen namelijk als stichting slechts dat realiseren, wat u ons toestaat.

Daarom willen wij nogmaals gaarne een dringend beroep doen op allen, die op de een of andere wijze zich door het buddhisme voelen aangesproken, mee te werken aan het welslagen van onze initiatieven. (Zie inliggend strookje!)

Het Bestuur van de
Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum

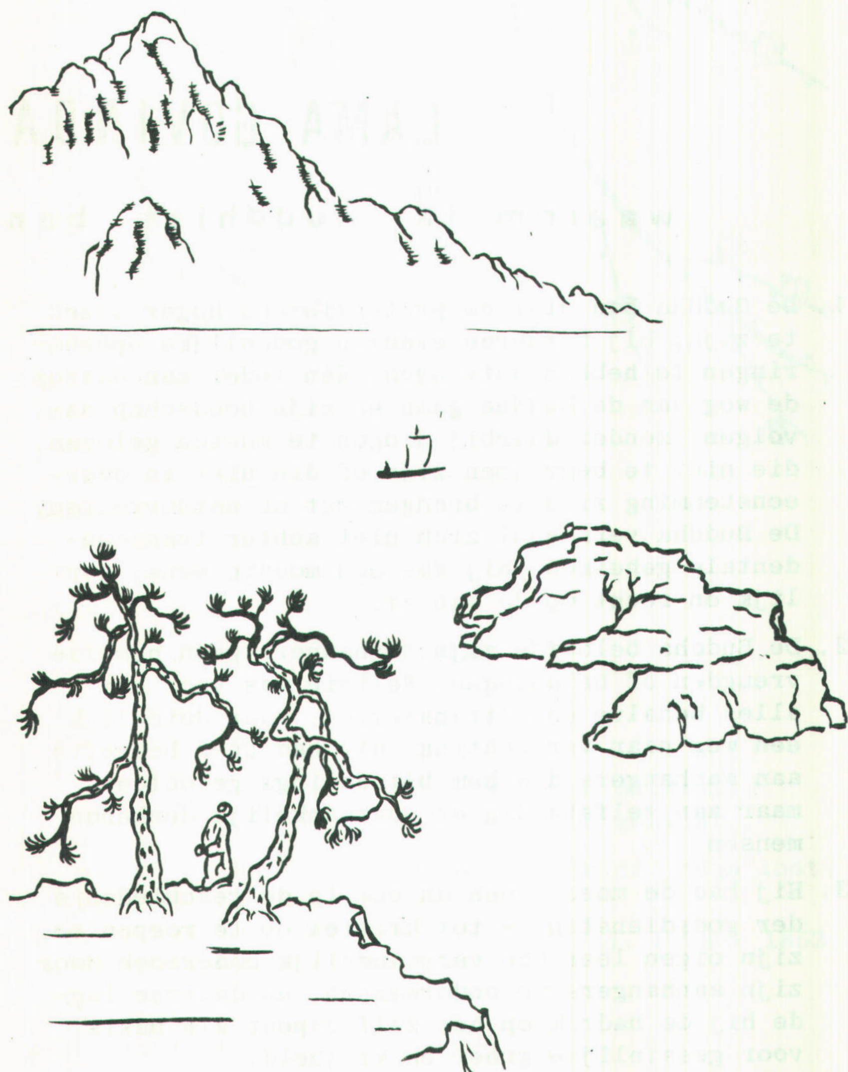
WOORDEN

De Buddha gaf ten antwoord: Mahāmati, woorden zijn niet de hoogste werkelijkheid, evenmin hetgeen door woorden wordt uitgedrukt. Waarom? Omdat de hoogste werkelijkheid een toestand van verheven geluk is en deze niet bereikt kan worden door louter uitspraken en beweringen daarover. Daarom bezitten woorden niet de hoogste werkelijkheid.
Mahāmati, de hoogste werkelijkheid kan worden bereikt door wijsheid innerlijk te verwezenlijken; hetgeen niet door woorden kan worden bereikt. En bovendien Mahāmati, zijn woorden onderworpen aan ontstaan en vergaan, onstandvastig, onderling van elkaar afhankelijk en voortgebracht door de wet van oorzaak en gevolg. Daarbij Mahāmati, komt dat wat onderling van elkaar afhankelijk is en voortgebracht door de wet van oorzaak en gevolg, niet de hoogste werkelijkheid kan uitdrukken omdat de aanduidingen Zelf en Niet-Zelf niet bestaan. Mahāmati, woorden zijn slechts verwijzingen en drukken de hoogste werkelijkheid níet uit.

Laṅkāvatāra Sūtra

dit aardse leven
waarmee zal ik het vergelijken
het is als een boot
die in de vroege morgen uitvaart
en geen spoor achterlaat

Okakura (gest. 773)

"Een ontkenning van wat eenmaal geloofd werd, maar waarin men, eerlijk zijnde, niet meer kon geloven, is - verre van de vernieting - in werkelijkheid het levensbeginsel van alle godsdienst".

Dr. Friedrich Max Müller

LAMA GOVINDA

waarom ik buddhist ben

1. De Buddha had niet de pretentie een hoger wezen te zijn; hij beweerde evenmin goddelijke openbaringen te hebben ontvangen. Een ieder kan daarom de weg van de Buddha gaan en zijn boodschap navolgen, zonder daarbij dingen te moeten geloven, die niet te begrijpen zijn of die niet in overeenstemming zijn te brengen met de natuurwetten. De Buddha verschool zich niet achter transcendentale geheimen; hij was een moedig mens, eerlijk en recht op de man af.

2. De Buddha beloofde zijn aanhangers geen hemelse vreugden of beloningen. Religie was voor hem alles behalve een 'transactie', maar duidelijk een weg naar verlichting. Hij had geen behoefte aan aanhangers die hem blindelings geloofden, maar aan zelfstandig en onafhankelijk denkende mensen.

3. Hij had de moed - een unicum in de geschiedenis der godsdiensten! - tot kritiek op te roepen en zijn eigen leer aan verstandelijk onderzoek door zijn aanhangers te onderwerpen, en daarmee legde hij de nadruk op het zelfrespect als basis voor geestelijke groei en vrijheid.

4. Omdat de Buddha zo de nadruk legde op het zelfrespect, kon hij juist ook de achting voor anderen, dat wil zeggen tolerantie, leren.
Het buddhisme was tolerant van het allereerste begin af, niet uit zwakheid, maar krachtens het beginsel van de geestelijke vrijheid dat aan het buddhisme inherent is. Men kan stellen dat er twee soorten tolerantie zijn: een negatieve, die òf op zwakheid òf op geestelijke traagheid berust, en een positieve, die berust op het inzicht in de aard van de menselijke psyche en die geboren wordt uit de wens de ander te begrijpen.

5. De leer en de moraal van de Buddha beperken zich niet uitsluitend tot de mensheid, maar hebben betrekking op alle levende wezens. Dit is een punt dat elk ontwikkeld mens sterk aanspreekt. Laat me om een voorbeeld te geven een uitspraak van de moderne duitse filosoof Hans Driesch citeren: "Buddhisme lijkt mij de meest filosofische van alle religies te zijn. Ik kan dan ook zeggen, dat heel wat van mijn metafysische overtuigingen buddhistische ideeën raken. Speciaal wat betreft de idee van de eenheid van alle levende wezens: alle leven is één en alle dieren en planten zijn in wezen hetzelfde als de mensen, slechts in een andere vorm. Daarom moet men zijn moraal niet laten ophouden bij de mens, maar hem tot alle schepselen uitstrekken.
Buddhisme en christendom hebben veel overeenkomst, maar de idee van de eenheid van alle levende wezens heeft in het buddhisme meer accent. Laten we hopen dat de buddhistische wijsheid tot ons westerlingen mag doordringen. Hoevelen van onze meest waardevolle medemensen zouden graag wensen van de rusteloosheid van het leven bevrijd te worden. We hebben rust en concentratie nodig. Kortom: we hebben buddhisme nodig."

6. De universaliteit van de d h a r m a geldt niet alleen voor moraal en ethiek, maar ook voor de natuurwetten. Er bestaat niet zo iets als een bovenzinnelijke wet of een privilege voor een be-

paalde klasse van wezens, evenmin is er plaats voor despotisme of voor de "barmhartigheid" van een schepper. De d h a r m a is de kosmische ordening, die zowel op de mensheid als op het universum toegepast kan worden en op die manier het individu met het al verbindt.

7. De universele instelling van het buddhisme voorkomt het ontstaan van dogmatisme en bekrompen denkwijze. Het heeft geen als absolute wet geldende moraal, die de wereld verdeelt in "goed" en "kwaad", of voorschrijft wat je wel en niet mag doen. Buddhistische moraal is gebaseerd op vrijheid, dat wil zeggen op individuele ontwikkeling; daarom is die moraal betrekkelijk. In feite kan er geen sprake zijn van een moreel of ethisch beginsel, wanneer iemand van buiten af ons zijn dwang oplegt of voor ons bepaalt, hoe we moeten handelen. Daarom sluit de idee van een schepper en regeerder van deze wereld de ware grondslag van de moraal en de ethiek uit; hoe kunnen wij voor onze fouten verantwoordelijk zijn, als wij er mee geschapen worden, of wanneer we zo zwak worden geschapen, dat we geen weerstand kunnen bieden aan het kwaad?

8. De buddhist ziet in hoe betrekkelijk de als wet geldende moraal is en daarom zal hij nooit op een ander neerzien en hem een "zondaar" vinden. In het buddhisme is er niet zo iets als "zonde" en niets is er "slecht". Er is alleen sprake van grotere of geringere onwetendheid. Het doen en laten van elk mens is in overeenstemming met de trap van ontwikkeling die hij heeft bereikt. Wat de ene mens goed dunkt, vindt de ander slecht. Hoe hoger een individu ontwikkeld is, des te groter zijn geenszins zijn voorrechten, maar des te zwaarder zijn plichten (hoewel, die plichten kun je als voorrechten ervaren). Daarom wil de buddhist niet over anderen oordelen, maar zich zelf alleen bepalen bij de vervulling van zijn eigen plichten; hij eist meer van zich zelf dan van anderen. De buddhist zal liever proberen zijn medemensen te begrijpen, dan hun zijn eigen moraal op te dringen.

9. Zoals de idee van "zonde" de buddhist vreemd is, zo gelooft hij ook niet aan een eeuwige verdoemenis. Hemel en hel zijn i n o n s, en de mogelijkheid om zalig te worden staat open voor alle levende wezens.

10. Het buddhisme wekt in zijn aanhangers geen valse hoop op een paradijs in een andere wereld, maar het wijst de weg naar de bevrijding, die men in deze wereld kan bereiken. De voorsmaak daarvan kan in de meditatie verkregen worden.

11. Het buddhistisch meditatie-systeem, dat gebaseerd is op een zeer grondige kennis van de psychologie, laat niet alleen het einddoel zien, maar is ook de praktische weg omdat doel te bereiken.

12. De idee van het k a r m a n verenigt gerechtigheid en zelfbeschikking. Zij geeft aan het leven van het individu een diepe betekenis en verbindt het met het verleden en de toekomst. Ze is de basis van de menselijke waardigheid en verlost de mensheid van een schimmenrijk, waarin de willekeur heerst van een kracht van buiten af.

13. In tegenstelling met andere religies heeft het buddhisme niets te vrezen van de wetenschap. Integendeel, het spoort de geest aan tot onderzoek zonder voor de resultaten daarvan beducht te zijn, want het steunt alleen op de waarheid - het wapen, dat tenslotte alle dogmata zal overwinnen.

Dat waren de belangrijkste punten, die mij aanspraken toen ik het buddhisme leerde kennen, en ik denk, dat de meeste ervan een ieder, die niet vooringenomen is, aanspreken. Om echter een zuiver beeld van de situatie te krijgen, moeten wij ook de moeilijkheden zien, die er kunnen rijzen voor een niet-buddhist met een moderne westerse ontwikkeling.

De westerling gelooft òf aan de werkelijkheid van zijn 'ik', òf aan de werkelijkheid van de materie en aan het niet-bestaan van zijn 'ik'. Met andere woorden, de westerling neigt hoofdzakelijk òf naar het spiritualisme òf naar het materialisme. Hun, die aan de onsterfelijkheid van het ik geloven,

blijft de a n ā t m a n - leer in het buddhisme vreemd, en zij, die de leer van anātman kunnen aanvaarden, kunnen de idee van de "wedergeboorte" niet vatten, omdat ze het ontkennen van het bestaan van een ik-wezen in materialistische zin opvatten.

Buddhisme is echter noch materialisme, noch spiritualisme: het is iets heel anders, iets absoluut unieks - het gelooft niet in een ik-wezen en toch verwerpt het niet het eeuwige in de mens. Om te kunnen begrijpen wat dat wil zeggen, moeten wij al onze oude begrippen en etiketten over boord gooien en opnieuw beginnen met denken.

De Buddha zei nooit: "de ziel bestaat niet", maar "er bestaat geen e e u w i g e o n v e r a n d e r l ij k e ziel".

De meeste mensen bedoelen, wanneer ze het woord ziel gebruiken, alleen de geestelijke eigenschappen van de mens. Als ze van een leer horen waarin men geen ziel kent, dan geloven ze dat ze met een vorm van materialisme te doen hebben, en de meeste 'religieuze' mensen moeten van een dergelijke leer niets hebben. De afwezigheid van een ziel wordt meestal identiek geacht met domheid. In feite leert het buddhisme echter bijzonder veel over de ziel en psychologie is dan ook te recht een karakteristieke trek van het buddhisme.

Wat het buddhisme ontkent, was slechts een bepaalde "ātman"-theorie, die namelijk leerde dat er een onveranderlijke ik-substantie is, die van lichaam naar lichaam gaat, totdat ze zich ten slotte geheel heeft bevrijd uit de kringloop van het bestaan (saṃsāra). Een dergelijke theorie maakte de religie tot een volstrekt egoïstische aangelegenheid, omdat een ieder alleen maar geinteresseerd was in zijn eigen persoonlijke ziel en zaligheid; bovendien was deze theorie filosofisch gezien volkomen onhoudbaar.

Wanneer de Buddha over a n ā t m a n sprak, deed hij dat dus slechts met betrekking tot een bepaald filosofisch begrip uit zijn tijd en was het niet be-

doeld als een populaire uitdrukking, zoals "ziel" (een term die hij ook zelf wel bij bepaalde gelegenheden heeft gebruikt). Bovendien moeten wij er rekening mee houden, dat de Veda, respectievelijk de Vedānta, niet een homogeen filosofisch systeem was, maar een samenstelling van verschillende filosofische en religieuze ideeën, en dat daarom het begrip ā t m a n ook op verschillende manieren werd gebruikt, zowel in de litteratuur, als ook in het taalgebruik van de orthodox-brahmaanse leerlingen.

Wanneer wij de term "zelf" zonder onderscheid voor ā t m a n, en de term "niet-zelf" voor a n ā t m a n gebruiken, dan halen we de zaak doorelkaar, en doen we zowel het buddhisme als het vedāntisme onrecht.

Wij kunnen 'paramārtha-vacana' (de waarheid in hoogste zin) als leer niet vergelijken met 'vohāra-vacana' (de waarheid in conventionele zin) als een andere leer, evenmin als we de terminologie van het ene systeem kunnen gebruiken om het andere te verklaren. Wanneer dit al het geval is tussen systemen die historisch zo nauw verbonden zijn als het buddhisme en het hinduïsme, hoe veel te meer moet dit het geval zijn tussen oosterse en westerse ideologieën.

De problematiek rond het 'ik' en het 'niet-ik' is niet alleen voor de wetenschap interessant, maar de toekomst van het buddhisme valt of staat met een juiste interpretatie van deze problemen.

Het zijn echter niet uitsluitend buddhistische problemen, maar die van de moderne wereld. En juist omdat het buddhisme in staat is deze problemen op te lossen, mag ik het buddhisme de meest moderne religie noemen. Waarschijnlijk zullen verscheidene van mijn lezers denken dat ik had moeten zeggen: het buddhisme h e e f t deze problemen reeds opgelost - ik stem er volledig mee in, dat het dat heeft gedaan - maar ik ben van mening, dat het vermogen om problemen op te lossen meer is, dan iets in het verleden opgelost te hebben. Wij hebben heden ten dage geen behoefte aan reeds gegeven oplos-

singen - de wereld is daar overal vol van, maar wij hebben behoeft aan de geest der vrijheid en het onvoorwaardelijk onderzoek, waardoor wij in staat gesteld worden zelf de waarheid opnieuw te ontdekken.

Waarheid op zichzelf is waardeloos, zolang we haar niet zelf aan den lijve hebben ervaren.

Onder alle grote godsdienststichters is Buddha de enige - zoals ik reeds aan het begin opmerkte - die deze geest van onderzoek bij zijn aanhangers stimuleerde en die hen er voor waarschuwde om zijn leer blindelings gelovend te aanvaarden. Het is daarom niet overdreven wanneer ik zeg, dat het buddhisme de enige wereldreligie is die modern genoemd kan worden, of nog beter: tijdloos, omdat daarmee wordt uitgedrukt dat ze te allen tijde en onder alle omstandigheden te gebruiken is dank zij het beginsel der feitelijkheid dat haar eigen is.

Hiermee voorzeg ik niet, dat de hele wereld tot het buddhisme zal terugkeren. Dat is net zo onmogelijk als te verwachten, dat alle mensen op aarde wiskundigen zouden worden, omdat die wetenschap tijdloos en daarom altijd "modern" is. Maar net zo als de wiskunde een vaststaand element in het geestelijk leven van de mensheid zal blijven, zal het buddhisme onafscheidelijk zijn van de geestelijke vooruitgang der mensheid.

Lama Anagārika Govinda

DHARMA CAKRA PRAVARTANA SŪTRA

Het in beweging zetten van het Rad der Leer.

(naar Sam. Nik. LVI, 11)

Aldus heb ik gehoord:
"eens vertoefde de Verhevene in het dierenpark Isipatāna bij Kāśi (tegenw. Sārnāth bij Benares).

Daar nu sprak de Verhevene tot de vijf bhikṣu's: 'er zijn in deze wereld twee extreme levenshoudingen, waaraan degene die naar het heil streeft, zich niet behoort schuldig te maken. Welke twee?

De éne is de op zinnelijke vreugde gerichte overgave aan de lust, deze is laag, ruw, werelds, onwaardig en nutteloos; de andere is de overgave aan zelfkwelling, deze is smartelijk, onwaardig en nutteloos. Deze beide uitersten, o bhikṣu's, heeft de Volmaakte vermeden en hij heeft de middenweg, die ziende maakt, kennis verleent, die tot de rust, tot het hogere weten, tot het ontwaken, tot nirvāṇa voert, volkomen begrepen.

En welke, o bhikṣu's, is deze door de Volmaakte geheel begrepen middenweg, die ziende maakt, kennis verleent, die tot de rust, tot het hogere weten, tot het ontwaken, tot nirvāṇa voert?
het is het edele, achtledige pad, te weten:

juist inzicht, juiste gezindheid, juist woord, juiste daad, juist levensonderhoud, juiste inspanning, juiste achtzaamheid, juiste geestesconcentratie.

Dit nu, o bhikṣu's, is de edele waarheid van het lijden: geboorte is lijden, ziekte is lijden, dood is lijden; zorg, rampspoed, smart, hartzeer en vertwijfeling, de vereniging met wat ons onaangenaam is en de scheiding van wat ons lief is is lijden; kortom, de vijf categoriën van gehechtheid zijn lijden.

Dit, o bhikṣu's, is de edele waarheid van het ontstaan van het lijden:
het is de dorst, die steeds een nieuwe existentie zoekt, die met vreugde en hartstocht gepaard gaat, nu hier, dan daar behagen scheppend, nl. de dorst naar zinnelijke lust, de bestaansdrift, de welzijnsdrift.

Dit, o bhikṣu's, is de edele waarheid van de opheffing van het lijden:
het is het volkomen opgeven, verwerpen, afleggen en verdrijven van deze dorst, hem geheel en al opheffen.

Dit, o bhikṣu's, is de edele waarheid van de weg die tot de opheffing van het lijden voert, het edele achtledige pad, te weten:
juist inzicht, juiste gezindheid, juist woord, juiste daad, juist levensonderhoud, juiste inspanning, juiste achtzaamheid, juiste geestesconcentratie.

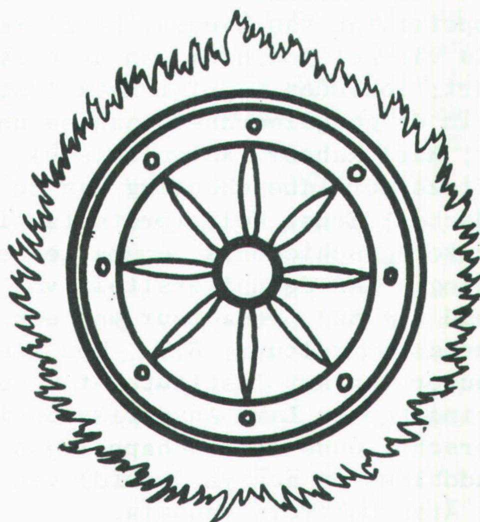
Deze leringen behoren niet tot de traditionele waarheden, maar ik ben het die voor het eerst volkomen klaar begrepen heeft, waarin het lijden bestaat, en hoe noodzakelijk het is het wezen van het lijden te herkennen. En ik ben mij klaar bewust, dat mijn in-

zicht juist is. Eveneens heb ik de oorsprong van het lijden, de opheffing van het lijden, en de weg die tot de opheffing van het lijden voert als eerste volkomen klaar en duidelijk begrepen.

Zolang ik niet de waarheidsgetrouwe, aanschouwelijke kennis van deze vier edele waarheden geheel en al had verworven, zolang was ik er ook niet zeker van of ik de hoogste, volmaakste verlichting in alle werelden wel verkregen had.

Daar ik dit inzicht nu echter verworven heb, ben ik er ook zeker van, dat ik de hoogste, volmaaktste verlichting in alle werelden verkregen heb.
Mijn kennis is directe aanschouwelijkheid geworden: onvernietigbaar is de bevrijding van mijn geest; dit is mijn laatste geboorte, voor mij is er geen verder worden meer.'

Zo sprak de Verhevene; met vreugde en welgevallen namen de vijf bhikṣu's zijn woorden aan."

boekbespreking

RELIGIES ANTWOORDEN OP 31 VRAGEN VAN GERHARD SZCZESNY

Moussault-Paul Brand, Amsterdam/Hilversum (1966), prijs *f* 18,50

In 1964 verscheen bij Szczesny Verlag KG te München het boek "Die Antwort der Religionen auf einunddreissig Fragen von Gerhard Szczesny", een uitgebreide weergave van een serie radio-vraaggesprekken voor de Bayerische Rundfunk.

De vraagsteller, dr. Gerhard Szczesny, is vooral bekend geworden als schrijver van het veelbesproken boek "Die Zukunft des Unglaubens" (1957); de ondervraagden zijn vooraanstaande vertegenwoordigers van de zes grote wereldgodsdiensten: Kurt Wilhelm (jodendom), opperrabijn van Zweden, hoogleraar in de geschiedenis van het jodendom aan de universiteit van Frankfort; Johannes Baptist Metz (katholicisme), hoogleraar in de godgeleerdheid aan de universiteit van Münster; Karl Rahner (katholicisme), hoogleraar voor katholieke wereldbeschouwing aan de universiteit van München; Ernst Wolf (protestantisme), hoogleraar voor kerkgeschiedenis, dogmatiek en systematische theologie aan de universiteit van Göttingen; Muhammad Asad (islām), redacteur van een tijdschrift voor mohammedaanse cultuur; B.H . Bon Maharaj (hinduīsme), rector van het Institute of Oriental Philosophy in Vrindaban en Lama Anagārika Govinda, auteur van verschillende wetenschappelijke publicaties over het buddhisme en ācārya (hoofd) van de buddhistische orde Ārya Maitreya Mandala.

Het is verheugend dat de uitgevers Moussault en Paul Brand dit werk ook in een nederlandse uitgave hebben gebracht.

Is in het algemeen een oorspronkelijke tekst te prefereren, de voortreffelijke vertaling van Johan Winkler heeft in ieder geval het voordeel dat dit boeiend en belangrijk boek - dat voor een breed lezerspubliek bedoeld is - nu ook in het nederlandse taalgebied voor een ieder toegankelijk is. Overigens al sinds 1966 toegankelijk, maar het zou kunnen zijn dat het - te midden van de overstelpende hoeveelheid litteratuur die tegenwoordig op de markt gebracht wordt - aan uw aandacht ontsnapt is en dat zou bepaald jammer zijn, want het is een boek dat niet alleen de moeite van het lezen, maar ook van het kopen volledig waard is.

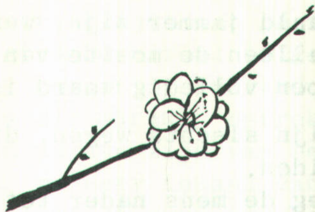
Godsdiensten zijn slechts wegen, die naar verlossing kúnnen leiden.
"Langs welke weg de mens nader tot Mij komt, daarop heet Ik hem welkom, want de paden die de mens kiest, van w e l k e zijde ook, zijn de Mijne", zegt Śrī Kṛṣṇa in de bekende hinduīstische tekst de Bhagavad Gītā (IV, 11).

Bij de tegenwoordige confrontatie en ontmoeting der wereldgodsdiensten dient het daarom ook niet primair te gaan om een godsdiensthistorisch en/of godsdienstwetenschappelijk leren kennen van de andere religies - op zichzelf natuurlijk ook wel belangrijk - maar in de eerste plaats om een leren verstaan van de religieuze mens als zodanig.
RELIGIES ANTWOORDEN OP 31 VRAGEN is nu juist een boek dat een belangrijke bijdrage kan leveren tot het leggen van de basis, die noodzakelijk is voor het menselijk gesprek tussen de vertegenwoordigers en individuele belijders van de verschillende godsdiensten, namelijk de erkenning dat de wezenlijke religieuze problematiek zowel in het oosten als in het westen dezelfde is.

De bedoeling van het actuele interreligieuze gesprek is niet "de superioriteit van het ene geloof boven het andere te demonstreren, doch om elkaar beter te leren verstaan en elkaar te versterken in dat gemeenschappelijke, dat alle mensen verbindt die aan het leven van de geest geloven."

De lezing en her-lezing van dit 'vraag- en antwoordboek' kan ik u van ganser harte aanbevelen. Bestudeert u de antwoorden ook eens vergelijkenderwijs en beperkt u zich vooral niet tot de buddhistische antwoorden alleen, hoewel die - ik zeg dit eerlijkheidshalve en niet als bevooroordeeld buddhist - wel het meest verhelderend en 'bevredigend' zijn.

Rev. Peter van der Beek, nāyaka sthavira a.m.m.

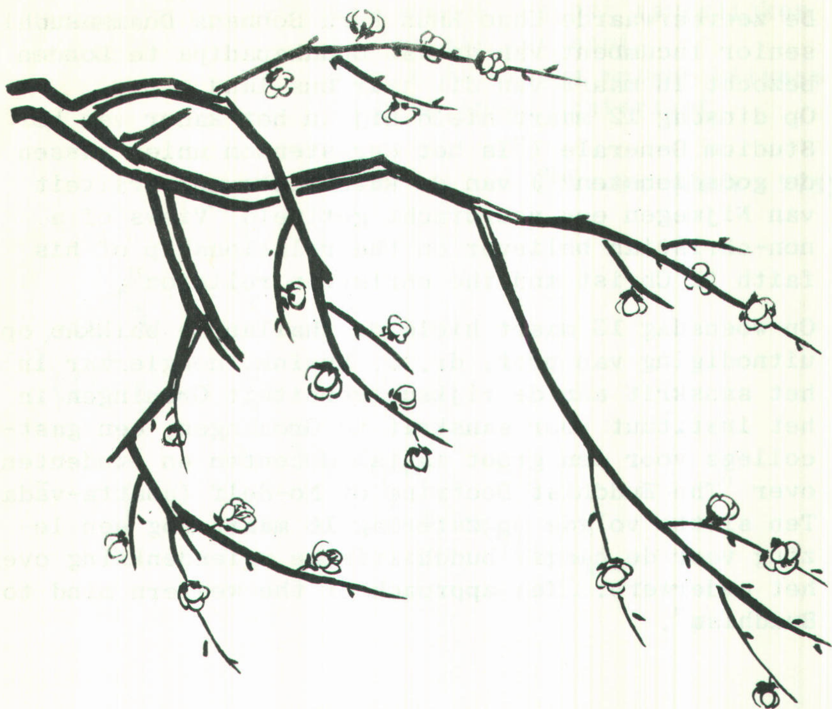

TIBETAANSE LAMA'S IN NEDERLAND

Ten gevolge van de offensieve politiek van de Chinese Volksrepubliek zijn vele Tibetanen in de periode van 1951 tot 1959 naar India gevlucht. Sommigen van hen zijn later naar Amerika en Europa (Leiden!) gegaan. Wetenschappelijk hoog gekwalificeerde lama's kunnen nu in het westen hun grote kennis in dienst stellen van cultuurantropologische en tibetologische instituten. Voor de studie en kennis van het buddhisme in het algemeen en voor het tantrayāna in het bijzonder is deze eerstehands medewerking van onschatbare waarde.

Er zijn op het ogenblik een tiental tibetanen in ons land, waaronder vijf meisjes die als verpleegster in een ziekenhuis werkzaam zijn.

Dank zij particulier initiatief kwamen onlangs weer twee tibetanen naar Nederland, te weten YESHE TSULTIM en TSULTIM TENZING, twee lama's die behoren tot de Ge-lug-pa's, de zgn. 'geelkappen' (De Ge-lug-pa sekte is gesticht door de grote hervormer Ts'oṅ-k'a-pa (1357-1419). Beide lama's, die hun domicilie voorlopig in Den Haag hebben, hopen hier twee jaar voor eigen studie te kunnen verblijven.

lente

Ternauwernood ontwaakt,
richt ze haar gezicht
Hongerig naar de jonge loot.

Issa. 1763 - 1852

BUITENLANDS BEZOEK

De zeereerwaarde Chao Khun Phra Sobhana Dhammasudhi, senior incumbent van de Wat Buddhapadipa te Londen bezocht in maart van dit jaar ons land.
Op dinsdag 12 maart hield hij in het kader van het Studium Generale ("Is het christendom uniek tussen de godsdiensten?") van de katholieke universiteit van Nijmegen een voordracht getiteld "Views of a non-christian believer on the relationship of his faith to Christ and the christian religion".

Op woensdag 13 maart hield de thailandse bhikkhu op uitnodiging van prof. dr. J. Ensink, hoogleraar in het sanskrit aan de rijksuniversiteit Groningen in het instituut voor sanskrit te Groningen, een gastcollege voor een groot aantal docenten en studenten over "The Buddhist Doctrine of No-Self (anatta-vāda).
Ten slotte volgde op zaterdag 16 maart nog een lezing voor de haagse buddhistische vriendenkring over het onderwerp: "The approach of the western mind to Buddhism".

WERKCOMMISSIE "BUDDHISTISCHE SOCIALE ARBEID"

De instelling van bovengenoemde werkcommissie, die tot taak heeft de actualisering van het Nederlands Buddhisme ten opzichte van de sociale problemen, werd reeds aangekondigd in het vorig nummer van "Saddharma". **De bedoeling is dat deze commissie uit** zes à zeven leden zal bestaan. Gaarne zagen wij dat nog een viertal donateurs zich bereid zou verklaren in de commissie zitting te nemen. De voorkeur wordt gegeven aan personen die in de sociale sector werkzaam zijn en/of een studie in deze richting volgen of volbracht hebben.

Aanmeldingen bij: Mevr.drs. C.T. Zelvelder-v.d.Laan, Henri Dunantlaan 23, Delft. Tel. 01730-30787.

Buddhistische Vriendenkring Den Haag

Na de opheffing van The Buddhist Society in the Netherlands (een zeer kortstondige voortzetting van de in 1946 door mevrouw M.A. Spruitenburg-Dwars opgerichte Nederlandse Buddhistische Vriendenkring) kwamen de in diaspora levende leden en enkele nieuwe belangstellenden gedurende enige tijd maandelijks voor een studieavond bijeen ten huize van een der deelnemers.

Sinds kort heeft deze groep - waarvan ook verscheidene belangstellenden buiten Den Haag deel uitmaken - zich als een eigen vereniging geconstitueerd en als zodanig aansluiting gezocht bij de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum.

Het voorzitterschap berust bij de heer J. Kenniphaas te Zwijndrecht.

Eventuele belangstellenden kunnen zich voor nadere informatie gaarne wenden tot de voorzitter: Klaproosstraat 28 te Zwijndrecht, telefoon 01850-25198.

Z E N K R I N G

In samenwerking met de Balder-stichting te Stolwijk werd per 1 april j.l. een ZENKRING opgericht, die is aangesloten bij de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum.

Het correspondentie-adres van de ZENKRING is: Snoeckgensheuvel 83 te Amersfoort, telefoonnummer 03490-17494.

Belangstellenden onder onze donateurs kunnen zich voor nadere informatie richten tot genoemd adres.

De jade die gebrand wordt op de bergen
behoudt zijn natuurlijke kleur.
De lotus, die bloeit in de oven,
verliest zijn frisheid niet.

Ngo An (Vietnamese Zen monnik, 11de eeuw)

Uit: Thich Nhat Hanh, VIETNAM - De lotus in een zee van vuur
Visie van een boeddhist

RELIEF FUND VIETNAM

Het schijnt dat de situatie voor de buddhisten in Vietnam - met name in de hoofdstad Saigon - op het ogenblik slechter is dan ooit.

Monniken komt men in de straten van de stad nauwelijks meer tegen; zij werden in deze onmenselijkwrede oorlog gedood, verdreven, gearresteerd - hun pagoden werden verwoest of afgebrand.

De heer Fred Gadient, upāsaka a.m.m. te Zürich heeft een speciaal hulpfonds opgericht ten behoeve van de vietnamese buddhisten. In een rondzendbrief heeft hij alle buddhistische organisaties en individuele buddhisten in Europa verzocht dit fonds naar vermogen te steunen.

Giften kunnen overgemaakt worden op postgiro-nummer 80-67330, ten name van Fred Gadient, Langgrütstrasse 63, Zürich, die Schweiz, onder vermelding van "Relief Fund Vietnam".

BUDDHISTISCHE MONATSBLÄTTER
Het tijdschrift Buddhistische Monatsblätter wordt uitgegeven door de Buddhistische Gesellschaft Hamburg e.V., Geschäftsstelle: Rehmkoppel 17, Hamburg-64.
Een jaarabonnement op de Buddhistische Monatsblätter bedraagt DM 18.-.

MITTEILUNGEN für Buddhisten in der Schweiz
Publikationsorgan des Informationsbüro für Buddhismus, Postfach 681,
8021 Zürich (die Schweiz). Editor: Fred Gadient.

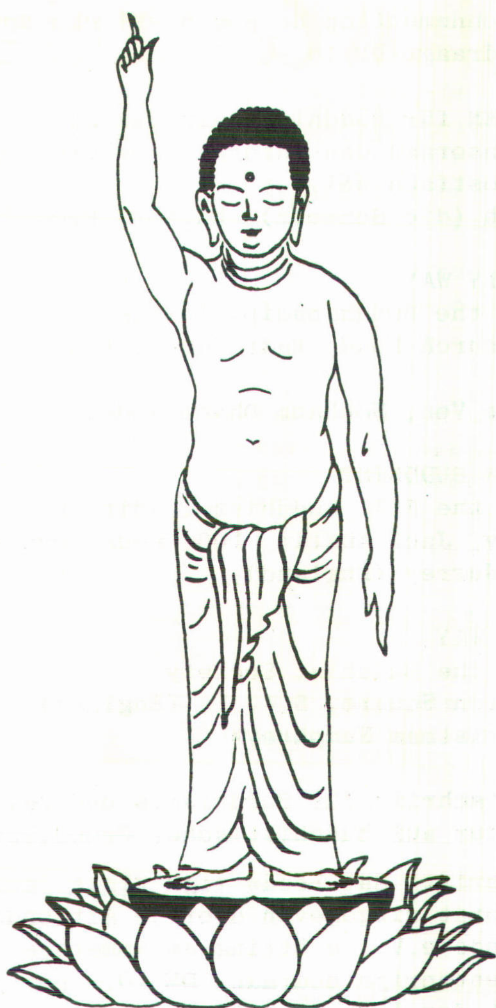
THE FRIENDLY WAY
Journal of the Buddhapadipa Temple
99 Christchurch Road, East Sheen, London, S.W.14 (England)
Editor: The Ven. Sobhana Dhammasudhi

THE WESTERN BUDDHIST
Journal of the Full Buddhist Tradition
Editor: Rev. Jack Austin, 100, Roundwood Way, Banstead, Surrey (England).

THE MIDDLE WAY
Journal of the Buddhist Society
58, Eccleston Square, S.W. 1, (England)
Editor: Christmas Humphreys

YĀNA - Zeitschrift für Buddhismus und religiöse Kultur auf buddhistischer Grundlage

Dit tijdschrift, dat reeds zijn 21ste jaargang beleeft, wordt uitgegeven door de Altbuddhistische Gemeinde e.V. te Utting am Ammersee.
De abonnementsprijs bedraagt DM 10.- per jaar.
Sekretariat der Altbuddhistischen Gemeinde, "Buddhistisches Haus Georg Grimm", 8919 Utting am Ammersee, (West Germany)

SIAM GALERIE

HERENGRACHT 308 AMSTERDAM
TEL. 020-245625 B.G.G. 02942-1763

TENTOONSTELLING

van

Siamese Boeddhistische Kunst (7de—19de eeuw)

waaronder ook enkele Khmer sculpturen.

Dagelijks geopend van 11—18 uur.
Zondags gesloten.